บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและปัญหา

เมื่อกล่าวถึงการมีสุขภาพดีหลายคนจะนึกถึงรูปร่างบุคลิกของบุคคล แต่การจะมีสุขภาพดีเริ่มต้นด้วยอะไรนั้นน้อยคนที่จะคำนึงถึง ซึ่งในความเป็นจริงการจะมีสุขภาพดีได้ต้องประกอบด้วยหลายอย่างประกอบกัน เช่น การออกกำลังกายสม่ำเสมอ ให้เหมาะสมกับวัย การรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ สะอาด ปลอดภัย ปลอดสารพิษ ซึ่งประการหลังนี้สำคัญมากในปัจจุบันจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคม เมืองที่ต้องออกจากบ้านเช้ามืด กลับเย็น ทำให้คนเราต้องรับประทานอาหารนอกบ้านมากขึ้น และการรับประทาน อาหารนอกบ้านมากขึ้นนี้เอง มีโอกาสที่จะได้รับอาหารที่ไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ เช่น อาหารไขมันสูง รสหวานจัด เค็มจัด กากใยอาหารน้อย ซึ่งมีโอกาสเสี่ยงต่อโรคต่างๆ ที่เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตในปัจจุบัน เช่น โรคหลอดเลือดหัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน เป็นต้น และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ มีโอกาสเสี่ยงต่อการ ได้รับอาหารที่มีสารพิษ เจือปน จากการเลือกและปรุงประกอบอาหารที่ไม่ถูกต้องและไม่สะอาดพอของร้านอาหาร อันจะนำไปสู่การเกิดโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินอาหารได้ง่าย เช่น อุจจาระร่วงเฉียบพลัน โรคบิดทุกชนิด และที่ สำคัญสารพิษจากอาหารหากได้รับติดต่อกันเป็นประจำนานๆ จากการศึกษาจะเกิดการสะสม และเป็นสาเหตุนำไป สู่การเกิดโรคมะเร็งได้

เนื่องจากมนุษย์เรานั้นอยู่กับพืชมาก่อน ได้นำเอาพืชมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอีกด้วย เป็นต้นว่า เอาพืชมาปลูกสร้างที่อยู่อาศัย เอาพืชมาใช้ประโยชน์ในการมีชีวิตความเป็นอยู่ เอามาใช้ทำเครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆในชีวิตประจำวัน (สมุนไพร:2544:19) การที่จะนำสมุนไพรมาใช้เป็นยารักษาโรคนั้นก็เป็นประโยชน์อีกประการในการนำเอาพืชมาใช้ในการรักษาโรคและมีความเป็นมายาวนานหลายปีแล้ว

สมุนไพรมีอยู่มากมายมหาศาลและหลังจากผ่านระยะเวลาอันยาวนานด้วยประสบการณ์ที่ค่อย ๆสั่งสมต่อ ๆ กันมาของหมอชาวบ้านหลายชั่วอายุคนที่สังเกต ทดลองรักษา และ ต้องดั้นด้นเข้าไปในป่าลึก เพื่อเสาะแสวงหาสมุนไพรนานาชนิดจากสารพัดแหล่งที่ขึ้นอยู่ (ยุวดี จอมพิทักษ์:2544:7)

พืชสมุนไพรในไทยนั้น เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับคนไทยมานานนับพันปีแล้วก็จริงแต่ เมื่อการแพทย์แผนปัจจุบันเข้ามามีบทบาทในบ้านเราคุณค่าของสมุนไพรไทยก็ถูกลบเลือนไป (เภสัชกรหญิง จุไรรัตน์ เกิดดอนแฝก:2544:3)

ปัจจุบันคนส่วนใหญ่หันมาใส่ใจกับสุขภาพกันมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร ที่ดีมีประโยชน์หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี ดังนั้นการบำบัดรักษาโรคด้วยสมุนไพรนับว่าเป็นอีกวิธีหนึ่งที่หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีบำบัดรักาาผู้คนส่วนมากกำลังหันมาให้ความสำคัญกับการรักาาโรคด้วยวิธีธรรมชาติบำบัด (กอไชย โตศิริโชค:2537:7)

กระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันนี้ได้รับความสนใจอย่างมาก ประชาชนที่นิยมที่จะดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง แต่เนื่องจากทุกวันนี้อาหารและยาที่นำมาบริโภคนั้นล้วนแล้วแต่มีสารเคมีเจือปนอยู่ ประชาชนจึงหันมาใส่ใจกับสุขภาพโดยการบริโภคอาหารจากธรรมชาติ พืช หรือสมุนไพรนั้นเอง

การที่จะมีสุขภาพที่ดี มีความสุขกายสบายใจ มีเรี่ยวแรงดีมีสุขภาพของท้องไส้ดี ธาตุไฟดี อะไรก็ดีไปหมดนั้นจึงมุ่งประเด็นไปที่การนำเอาสมุนไพรต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ขึ้นมามากกว่าอย่างอื่น (ยุวดี จอมพิทักษ์:2544:คำนำ)

ในทุกวันนี้สุมไพรไทยทั้งหลายก็ยังมีบทบาท มากมาย ยังมีผู้นิยมเอาสมุนไพรมาเยียวยารักษา อาการ ของโรคต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะโรคพื้นฐานที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยทั้งหลายสมุนไพรยังแปรรูปออกมาเป็นยาเม็ด ยาน้ำ ยาฉีด เครื่องสำอาง มากมายมีการวิจัยออกมาเรื่อย ๆว่าพืชสมุนไพรไทยมีคุณค่ามากมาย (ยุวดี จอมพิทักษ์:2544:7) สำหรับในประเทศไทยนั้นมีสมุนไพรที่สำคัญหลายชนิดที่ตลาดต่างประเทศต้องการ สมุนไพรไทยจึงเป็นสินค้าออกที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง อย่างไรก็ดี การผลิตสมุนไพรของไทยส่วนใหญ่ใช้วิธีเก็บหามาจากป่าธรรมชาติมากกว่าที่จะทำการเพาะปลูกเป็นการค้า แต่ก็มีบางชนิดที่เพาะปลูกกันมากและเป็นที่รู้จักดีในทางการค้าขณะที่พืชบางชนิดมีการเพาะปลูกในประเทศไทยมาแล้วช้านานแล้วจนสามารถเจริญเติบโตได้ดี แต่ยังมีปริมาณไม่มากนั้นและยังไม่แพร่หลายทางการค้า ดังนั้นปริมาณการผลิตและการควบคุมคุณภาพจึงกระทำได้ยากซุ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกและการขยายตลาดต่างประเทศมีสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันมูลค่าการค้าพืชสมุนไพรของโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในลักษณะของอาหารเสริมและเครื่องสำอางมากขึ้น ทำให้ศักยภาพการตลาดพืชสมุนไพรและมีลู่ทางที่จะขยายต่อไปได้แต่การที่จะส่งเสริมให้พืชสมุนไพรมีความสำคัญทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องใช้เวลาอีกนานพอสมควร เพื่อให้มีข้อมูลเพียงพอทางด้านวิทยาศาสตร์ พฤกษศาสตร์ สารเคมีในสมุนไพรแต่ละชนิด สรรพคุณทางด้านเภสัชวิทยา ตลอดจนต้องมีการคัดเลือกสมุนไพรที่ถูกต้องตามความต้องการของตลาดด้วย

กระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันนี้ได้รับความสนใจอย่างมาก ประชาชนที่นิยมที่จะดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง แต่เนื่องจากทุกวันนี้อาหารและยาที่นำมาบริโภคนั้นล้วนแล้วแต่มีสารเคมีเจือปนอยู่ ประชาชนจึงหันมาใส่ใจกับสุขภาพโดยการบริโภคอาหารจากธรรมชาติ พืช หรือสมุนไพรนั้นเอง (รุ่งรัตน์ เหลืองนทีเทพ:2535:18)

จากเหตุดังกล่าว จึงมีผู้ประกอบการรายหนึ่งคือ บริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์ จำกัด จัดตั้งขึ้นมาเนื่องมาจากการห่วงใยในสุขภาพของผู้บริโภคในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านระบบขับถ่ายที่ไม่ดี ความต้องการที่จะควบคุมน้ำหนัก ความต้องการรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกายและความต้องการหาสิ่งอันเป็นประโยชน์มอบให้แก่ผู้ที่เรารักบริษัทจึงคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่จะตอบสนองความต้องการต่างๆเหล่านี้ ซึ่งก็คือเครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลังกลิ่นผลไม้ขึ้น มีทั้งหมด 4 ชนิดด้วยกันดังนี้ (1.) น้ำกระเจี๊ยบผสมเม็ดแมงลัก (2.) น้ำดอกอัญชันผสมเม็ดแมงลัก (3.) น้ำชาเขียวผสมเม็ดแมงลัก (4.) น้ำดอกคำฝอยผสมเม็ดแมงลัก ซึ่งแสดงไว้ให้เห็นเป็นที่รู้กันว่าเม็ดแมงลักมีส่วนช่วยในการทำให้การบริโภคลดลงและมีส่วนช่วยในระบบขับถ่ายให้ดีขึ้น ผนวกกับตัวน้ำสมุนไพรที่ให้ประโยชน์กับร่างกาย เมื่อทั้ง 2 สิ่งมารวมกันจึงเป็นเครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ สินค้าของบริษัททุกตัวผ่าน อย. แล้วโรงงานได้รับมาตรฐานGMPอายุสินค้าอยู่ได้นาน 1 ปี ผ่านกระบวนการสเตอรีไรส์

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัย จึงมีความสนใจศึกษาบรรจุภัณฑ์ เครื่องดื่มน้ำสมุนไพรผสมเม็ดแมงลัก ของ บริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์ จำกัด อันจะนำไปสู่การเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของผลิตภัณฑ์ และใช้เป็นกลยุทธ์ส่งเสริมทางการตลาดที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกและดึงส่วนแบ่งทางการตลาดจากผู้บริโภค

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มน้ำสมุนไพร ผสมเม็ดแมงลักของบริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์จำกัด กรุงเทพมหานคร

2. ศึกษากระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลักของของบริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์จำกัด กรุงเทพมหานคร

3. ได้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถปกป้องคุ้มครองผลิตภัณฑ์ได้ และมีขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมกับการใช้งาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงประโยชน์จากสมุนไพรที่เป็นส่วนผสมของเครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลัก ของ บริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์ จำกัด กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ของเครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลักของบริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์ จำกัด กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1.ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของบริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์ จำกัด30/308 ซ. ชินเขต 2/1 ถ.งามวงศ์วาน แขวงทุ่งสอง ห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

2. ขอบเขตผลิตภัณฑ์ ตัวผลิตภัณฑ์ขบวนการผลิตเครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลักของบริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์ จำกัด จำกัด มีการผลิต ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นไปตามระบบมาตรฐาน มีการค้นคว้าวิจัยวิจัย ควบคุมคุณภาพสินค้าอยู่เสมอ สินค้าจึงมีคุณภาพสูงเหมาะแก่ผู้บริโภคอย่างแท้จริง

3. ขอบเขตบรรจุภัณฑ์

3.1 เครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลัก ชนิด ขวด
น้ำกระเจี๊ยบ น้ำดอกอัญชัน น้ำชาเขียว น้ำดอกคำฝอย 1 โครงสร้าง 4 กราฟฟิก

3.2 ครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลัก ชนิด ซองบีบ
น้ำกระเจี๊ยบ น้ำดอกอัญชัน น้ำชาเขียว น้ำดอกคำฝอย 1 โครงสร้าง 4 กราฟฟิก

3.3 เครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลัก ชนิด กล่องใหญ่
น้ำกระเจี๊ยบ น้ำดอกอัญชัน น้ำชาเขียว น้ำดอกคำฝอย 1 โครงสร้าง 4 กราฟฟิก

3.4 เครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลัก รวมหน่วย ชนิด ขวด
น้ำกระเจี๊ยบ น้ำดอกอัญชัน น้ำชาเขียว น้ำดอกคำฝอย 1 โครงสร้าง 1 กราฟฟิก

3.5 เครื่องดื่มสมุนไพรผสมเม็ดแมงลัก diseplay
น้ำกระเจี๊ยบ น้ำดอกอัญชัน น้ำชาเขียว น้ำดอกคำฝอย 1 โครงสร้าง 1 กราฟฟิก

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมุนไพร หมายถึง ยาที่ได้จากพืช สัตว์ และแร่ธาตุต่างๆซึ่งยังมิได้ผสมปรุง หรือทำการแปรสภาพ เป็นต้นว่า ส่วนของรากหัว เปลือก ใบ ดอก เมล็ด

การออกแบบ หมายถึง การใช้ความคิดในสร้างสรรค์งานศิลปะ ด้วยการเลือกการเลือก การจัดวัสดุและเครื่องมือ เพื่องานศิลปะที่มีรูปลักษณ์ที่เหมาะสมกับหน้าที่ ความงาม และ อัตถประโยชน์ หรือสร้างสรรค์งานศิลปะบริสุทธิ์ ที่มีความมุ่งหมายในด้านความงดงาม ความซาบซึ้งความสะเทือนใจ เพื่อให้ความนิยม (วิรัตน์ พิชญไพบูลย์:2527:1)

กราฟฟิก หมาย ถึงการออกแบบหรือตกแต่งลักษณะภายนอกของภาชนะบรรจุด้วยการใช้ฉลาก (ศูนย์การบรรจุหีบห่อไทย:2532:21)

บรรจุภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ห่อหุ้มภายในให้ปลอดภัย สะดวกต่อการขนส่ง เอื้ออำนวยให้เกิดประโยชน์ ในทางการค้าและการบริโภค(ประชิต ทิณบุตร:2531:1)

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการค้นคว้า การคิดออกแบบ แก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ได้มาซึ่งบรรจุภัณฑ์ที่ดี(สาคร คันธโชติ,2528 :6)

ผลิตภัณฑ์หมายถึง สิ่งที่มนุษย์ค้นคว้า ออกแบบ ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการช่วยอำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีพ

บริษัท หมายถึง นิติบุคคลที่บุคคลหลายคนรวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจการค้าหาประโยชน์มาแบ่งกันและจดทะเบียนตามกฎหมาย (ราชบัณฑิตยสถาน.2525:464) ในการวิจัยนี้หมายถึงบริษัท เจมส์ฟู้ด แอนด์ ดริ้งค์ จำกัด

Metrosexual หรือแปลเป็นไทยว่า เมโทรแมน : ผู้ชายแบบเนี๊ยบๆ